

Troska czy kontrola

Seminarium online 16.04.2024

To jakim DOROSŁYM będzie Twoje dziecko – zależy od tego jakim pozwolisz jej/jemu być Nastolatką/Nastolatkiem

Szczęśliwa mama, tata → szczęśliwe dziecko

Troska:

- jest odruchem wynikającym z potrzeby i chęci zaopiekowania się kimś, z szacunkiem i uwagą dla potrzeb i oczekiwań drugiego człowieka.
- Kiedy ktoś się o nas troszczy, nie mamy wątpliwości, co do jego intencji, ufamy, czujemy się bezpiecznie

Kontrola

- jest sprawdzeniem, zestawieniem stanu faktycznego ze stanem wymaganym

Kontrolowanie

- jest to proces zmierzający do zapewniania, aby rzeczywiste działania były zgodne z planowanymi. Jest to obserwacja i systematyczne wprowadzanie korekt do bieżących działań dla ułatwienia realizacji celów.

Odpuszczanie

- to świadoma decyzja, która pozwala nam żyć w pełni i doświadczać nowych przygód i wyzwań

Umiejętność odpuszczania nie oznacza:

- poddawania się,
- rezygnacji,
- niekonsekwencji

Kto to jest Nastolatek/Nastolatka?

osoba, która ma prawo w różny sposób:

- czuć,
- myśleć
- i zachowywać się

z uwzględnieniem na jakim etapie swojego rozwoju się znajduje

Jakie prawa ma Nastolatek/Nastolatka?

TAKIE SAME JAK OSOBA DOROSŁA!

- prawo do własnego zdania
- prawo do odpoczynku
- prawo do podejmowania decyzji
- prawo do uczestniczenia w życiu rodzinnym
- prawo do godności i prywatności
- prawo do wyrażania własnych emocji i przeżyć
- prawo do rozwijania swoich zainteresowań i pasji
- .....

Nastolatek/Nastolatka przechodzi przez rozwój biologiczny, psychiczny oraz kryzys autonomii i tożsamości → Są to procesy, na które rodzic NIE MA WPŁYWU, ale bardzo chciałby mieć... → W związku z tym rodzic może odczuwać szereg różnych emocji i wobec nich podejmować szereg różnych zachowań!

Na co nie mamy wpływu jako rodzice

AKADEMIA
RODZICÓW
NASTOLATKA

ROZWÓJ BIOLOGICZNY

Spowolnione poruszanie
Częste zmęczenie
Trudności w koncentracji uwagi
Niezdolność do przewidywania
konsekwencji i skłonność do ryzyka

ROZWÓJ PSYCHICZNY

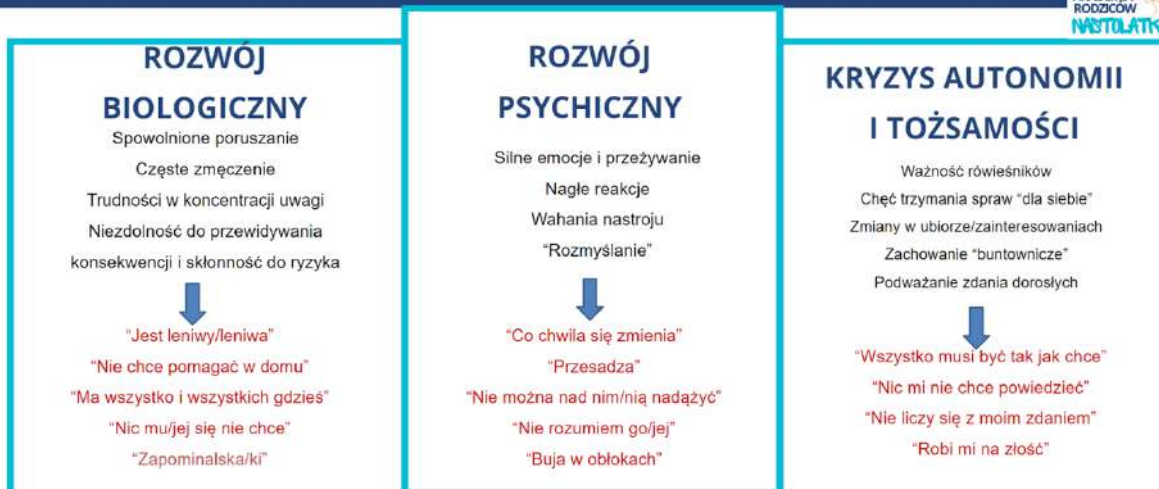
Silne emocje i przeżywanie
Nagłe reakcje
Wahania nastroju
"Rozmyślanie"

KRYZYS AUTONOMII I TOŻSAMOŚCI

Ważność rówieśników
Chęć trzymania spraw "dla siebie"
Zmiany w ubiorze/zainteresowaniach
Zachowanie "buntownicze"
Podważanie zdania dorosłych

A mimo to byśmy chcieli mieć wpływ i...

AKADEMIA
RODZICÓW
NASTOLATKA

Co te zachowania mogą robić rodzicowi?

AKADEMIA
RODZICÓW
NASTOLATKA

Co to są uczucia?

Co to są uczucia?

UCZUCIA

Uczucia są nośnikami informacji o zaspokojonych i niezaspokojonych potrzebach.

Gdy nasze **potrzeby są zaspokajane**, uczucia są dla nas:

- przyjemne
- wygodne, chcemy by trwały
- dodają nam energii

Gdy nasze **potrzeby nie są zaspokajane**, uczucia są dla nas:

- nieprzyjemne
- niewygodne, chcemy by szybko minęły
- ujmują nam energii

Uczucia akceptujemy
Fewne działania ograniczamy
np. siść sama w sobie nie pot. złe,
ale obrzucane kogosi obelgami już nie.

Uczucia często są wyrazem naszych myśli (krytycznych lub pochlebnych) o nas samych lub o innych.

Często są mylone z myślami
(np. gdy mówimy "Czuję, że nasza znajomość nam nie służy")

Dzielimy je na dobre i na złe
(np. zazdrość jest zła, spokój jest dobry)

Uczucia występują w roli "panów"
(np. ekspresja złości - rzucanie talerzami)

Uczucia występują w roli "wrogów"
(np. tłumienie, zaprzeczanie, nieprzyznawanie się, w tym również choroby psychosometyczne)

Uczucia "rzekome" to takie, które nie opisują autentycznych uczuć, ale są to oceny, interpretacje, analizy, diagnozy tego, co inni ludzie robią.
np. czuję się ignorowana/y, wykorzystywana/y, nieakceptowana/y, zdradzana/y, nieakceptowana/y, itp.)

- uczucia mogą być przyjemne - np. miłość, radość, spokój, inspiracja, itp. - i wtedy wszystko jest w porządku → potrzeby są zaspokojone
- uczucia mogą być też nieprzyjemne - np. zmęczenie, niepokój, zawód, frustracja, gniew, smutek, brak energii - i wtedy nie jest w porządku. Ale! Są to bardzo istotne uczucia informujące o tym, że jakieś potrzeby są niezaspokojone.
- nasze uczucia (i związane z nimi zaspokojone lub niezaspokojone potrzeby) determinują często nasze zachowanie

Co to są potrzeby?

Co to są w ogóle potrzeby?

POTRZEBY

Zaspokajanie potrzeb to istota naszej egzystencji. Od tych najbardziej fizycznych, takich jak pożywienie, sen, do wyższych, jak potrzeba wolności, szacunku czy bycia akceptowanym. Niezaspokojone potrzeby powodują napływ nieprzyjemnych uczuć, takich jak smutek, strach, frustracja. Zaspokojone dają zadowolenie, satysfakcję, spokój.

Uświadomienie sobie, że za zachowaniami, które nas denerwują kryją się częściej niezaspokojone potrzeby, jest krokiem do nawiązania kontaktu z tą osobą.

Wszystkie potrzeby są tak samo ważne, tylko u różnych ludzi, w różnych sytuacjach, w różnym stopniu domagają się zaspokojenia.

Ważne jest odróżnianie potrzeb od strategii, których celem jest zaspokojenie potrzeb.
np. Odpoczynek to potrzeba. Strategia to pójście na spacer, posłuchanie muzyki

Nieświadomimy sobie i nie umiemy rozpoznawać ważnych dla nas i dla innych potrzeb.
(np. gdy mówimy "Pan mnie ignoruje", możemy "Chciałbym, żeby pan mnie wysłuchał.")

Nasze niezaspokojone potrzeby wyrażamy poprzez osady, krytykę, interpretację czyjś zachowania, ale robimy to nie wprost.
(np. gdy mówimy "Pan mnie ignoruje", myślimy zwykle "Olewa mnie, ma mnie w nosie.")

© 2020 "NAC" - rodzice.nastolatka.pl
wszystkie prawa zastrzeżone

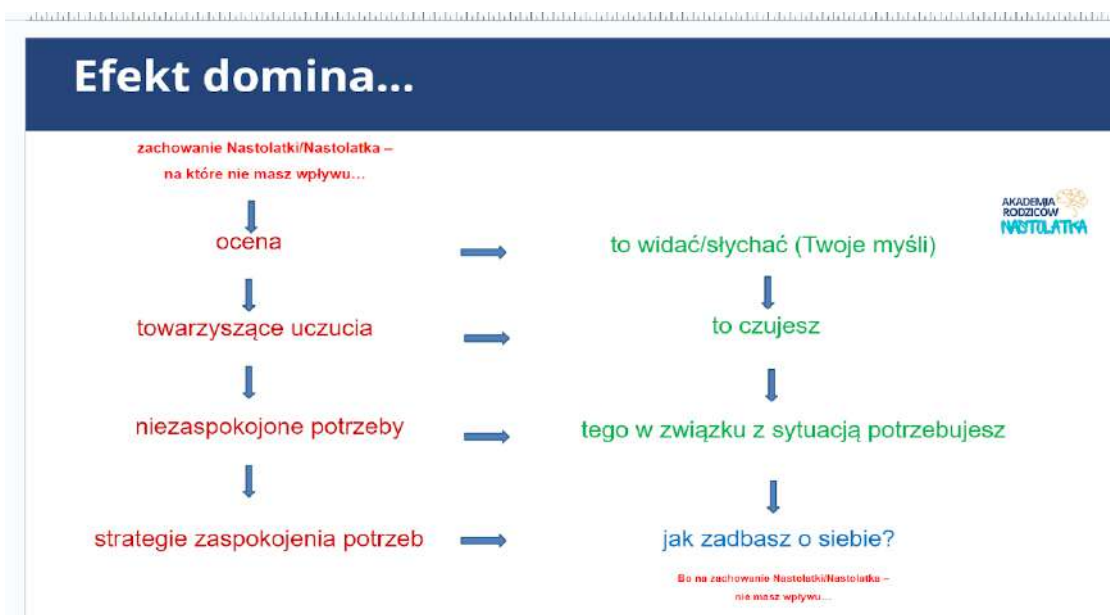
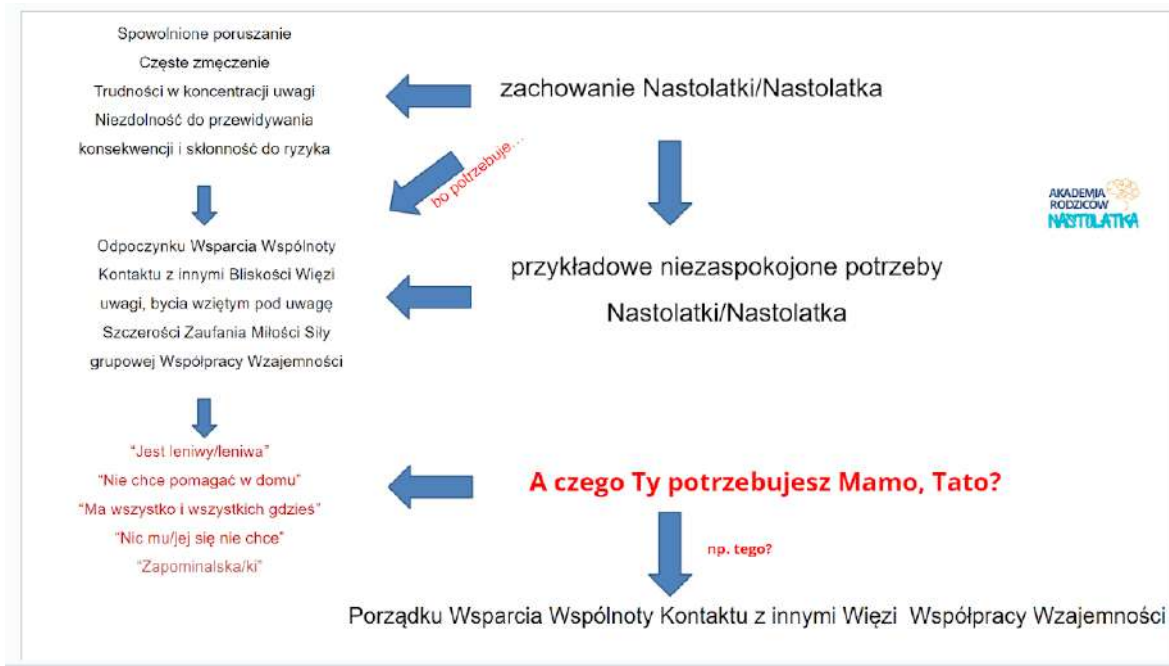
Niezaspokojone potrzeby → wyrażane są poprzez osady, krytykę, interpretację czyjś zachowania wobec tego co u nas niezaspokojone (np. gdy ktoś się do nas nie odzywa możemy pomyśleć, że ktoś nas olewa)

**Jesteśmy odpowiedzialni za swoje własne uczucia i emocje, jak i potrzeby oraz ich zaspokajanie!
Jakie można mieć potrzeby?**

Kto ma takie potrzeby?

<div style="background-color: #c00000; color: white; padding: 5px; text-align: center; font-weight: bold;">Potrzeby fizyczne</div> <ul style="list-style-type: none"> Powietrza Pożywienia i Wody Ruchu Odpoczynku Snu Wyrażania swojej seksualności Dotyku Bezpieczeństwa fizycznego 	<div style="background-color: #c00000; color: white; padding: 5px; text-align: center; font-weight: bold;">Autonomii</div> <ul style="list-style-type: none"> Wybierania własnych planów, celów i marzeń Wybierania własnej drogi prowadzącej do ich realizacji Wolności Przestrzeni Spontaniczności Niezależności
<div style="background-color: #c00000; color: white; padding: 5px; text-align: center; font-weight: bold;">Kontakt z samym sobą</div> <ul style="list-style-type: none"> Autentyczności Wyzwań Uczenia się Jasności Świadomości kompetencji Kreatywności Integratności Samorozwoju / Wzrostu Autokrepcji / wyrażania własnego "ja" poczucia własnej wartości Samoakceptacji Szacunku dla siebie Osiągnięć Prywatności Sensu Poczucia sprawczości i wpływu na swoje życie Całości / Jedności Spójności Rozwoju Zaufania Stymulacji, pobudzenia Świeżości zaspokojonych potrzeb, spełnionych marzeń, planów i oplakiwania niezaspokojonych Celu 	<div style="background-color: #c00000; color: white; padding: 5px; text-align: center; font-weight: bold;">Związku między ludźmi</div> <ul style="list-style-type: none"> Przyczyniania się do z bogacenia życia Informacja zwrotnej Przynależności Wsparcia Wspólnoty Kontakt z innymi Towarzystwa Bliskości Dzielenia się smutkami i radościami Więzi Uwagi, bycia wziętym pod uwagę Bezpieczeństwa emocjonalnego Szczerości Empatii Współzależności Szacunku Równych szans Bycia widzianym Rozumienia i bycia zrozumianym Zaufania Otuchy Miłości Intymności Sily grupowej Współpracy Wzajemności
<div style="background-color: #c00000; color: white; padding: 5px; text-align: center; font-weight: bold;">Radości Życia</div> <ul style="list-style-type: none"> Zabawy Humoru / Radości Łatwości Przygody Różnorodności / Urozmańcenia Inspiracji Prostoty Dobrostanu fizycznego i emocjonalnego Konfortu / Wygody Nadziej 	<div style="background-color: #c00000; color: white; padding: 5px; text-align: center; font-weight: bold;">Związku ze światem</div> <ul style="list-style-type: none"> Piękna Kontakt z Przyrodą Harmonii Porządku Spójności Pokoju

Korzyści z odpuszczenia - nie "opuszczenia"

- budowanie stabilnego poczucia wartości i samooceny nastolatka
- otwieranie przestrzeni na rozmowę i dialog
- tworzenie przestrzeni do szukania skutecznych rozwiązań dla obu stron - sposobność na współpracę
- stworzenie nastolatkowi przestrzeni bezpieczeństwa i akceptacji, która prowadzi do większej otwartości nastolatka
- budowanie trwałej relacji opartej na wzajemnej uważności i szacunku

- pokazywanie nastolatkowi sposobu na przyjmowanie perspektywy drugiej osoby z uwzględnieniem własnych potrzeb i praw (budowanie postawy asertywnej)

Akademia Rodziców Nastolatka – wyzwania i możliwości

- a. Program finansowany przez miasto stołeczne Warszawa
- b. Skierowany do rodziców i opiekunów nastolatków w wieku 12+
- c. Profil programu na FB
<https://www.facebook.com/AkademiaRodzicowNastolatka>
- d. Zapisy do newslettera
<https://tiny.pl/cdc48>
- e. Zapisy na bezpłatne konsultacje rodzicielskie
Tel: 22 499 37 33 (telefon czynny pon.-pt. godz. 9.00-15.00)

